קבלה · רמח״ל

עשרה פרקים להרמח''ל

רבי משה חיים לוצאטו [הרמח"ל]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

עשרה פרקים להרמח"ל

רבי משה חיים לוצאטו [הרמח"ל]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/עשרה-פרקים-להרמחל/
הקובץ נוצר ב־19 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 5
פרק ג 6
פרק ד 8
פרק ה 10
פרק ו 11
פרק ז 11
פרק ח 13
פרק ט 15
פרק י 16

פרק א

הקדמה

עשרה פרקים הכוללים כל דברי הספר עץ החיים, מסודרים ע"י הרב המקובל האלקי **רבינו משה חיים לוצטו** זיע"א. אשר לימודו מועיל על הלומדים הרוצים לשנן לעצמם את חכמת האמת בקיצור נמרץ.

אדם קדמון - עד שלא נברא העולם, היה הוא ושמו אחד, רצה וצמצם אורו לברוא את הבריות, נתן להם מקום כי אין לך דבר שאין לו מקום, נמצא המקום שוה לכולם. וא"ס ב"ה מקיפו לכל הצדדים. וקו יוצא ממנו לצד אחד, בוקע ונכנס ועושה כל המדרגות. עשר מדרגות הן, מדתם שאין להם סוף. עשר עגולים, ויושרם באמצעיתם, שבהם מדותיו של מקום, מנהיג כל בריותיו במשפט, ומעניש ומשכיר, ומחזיר כל רעה לטובה. ומביא בריותיו לרצונו. וכן הוא אומר אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים. וכל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ואומר ה' ימלוך לעולם ועד.

עשר ספירות, פנימיות וחיצוניות, דמיונם כמראה אדם. הראשון שבכולם הוא אדם קדמון, וממה שנגבל בפנים, יוצאים לחוץ ארבע חושים חלק ממנו, והם: ראיה, שמיעה, ריח, דיבור.

ד' אותיות הוי"ה: בכל ד' מלואם: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. והם: טעמים, נקודות, תגין, אותיות. נכללים אלו באלו. ע"ב בגלגולת, וענפיו נעלמות, מן השערות הראש הם יוצאים. ויצא ס"ג מן האזנים ולמטה, וטעמים שלו הן ג' מינים: עליונים תחתונים, אמצעים. עליונים באזנים, אמצעים בחוטם, תחתונים בפה. ויצאו עליונים מן האזנים, עשרה מהימין, ועשרה מהשמאל אלו פנימים, ואלו מקיפים לגביהם. נכללים באות ה' אחת, שצורתה: ד' ו', והם יורדים עד כנגד שבולת הזקן. ויצאו אמצעים מן החוטם, עשרה מהימין, ועשרה מהשמאל, אלו פנימים, ואלו מקיפים לגביהם. והרי נתקרבו זה לגבי זה, ונתגלתה אות ו' שבה, בו' אלפין יוצאין ויורדין עד החזה. ויצאו תחתונים מן הפה י' ספירות פנימיים וי"ס מקיפין, ונתגלתה הד' שבה' בד' אלפין, שנים יו"י. ושנים יו"ד. מב' אזנים ומב' נחירים. ב' הבלים מימין הפה, וב' דבורים משמאל, נשרשים בשני לחיים עליון ותחתון, יוצאין ויורדין עד הטבור.

יצאה מלכות בראשונה, וז"א אחריה. וכן כולם, וכח הכלי בלוע בהם. וראשון שבהם חזר ונכנס, כתר בתחלה, וכולם אחריו. נתעבה הנשאר ונעשה כלי, מנצוצות שנפלו בו מהכאת אור חזרתו של עליון ברשימה של תחתון. בראשונה היו כולם בחי' נפשות לבד.

הרויחו זה מזה ביציאתם, וכן בחזירתם, כל אחד הראוי לו עד מקיף ב'. נשאר הכתר בפה דא"ק ושאר הט' יצאו, עד שנמצא מלכות כלי בלי אור. כל הכלים הם כלי אחד, אלא שעשרה אורות יש בו, וזהו עקודים.

פרק ב

שבירת הכלים - עמדו נקודותיו לצאת, אסף ס"ג מ"ה ב"ן שלו, ועלה עמהם למעלה מן הטבור, ופירש שם מסך, מתחיל מלפניו בחזה, ומשפיע ויורד מלאחריו עד כנגד הטבור. ומן הב"ן יצאו מן העינים ע"ס מהימין וע"ס מהשמאל, יצאו וירדו מן הטבור ולמטה, ולקחו אור ממה שלמעלה, כח"ב מאח"פ בשבולת של זקן, והשאר משם ולמטה. ומבפנים ירד ובקע ב"ן כנגדם, והאיר דרך עורו לחוץ, מן הטבור ומן היסוד, נחלק האור לכח"ב, והשאר מאצבעות הרגלים, נמצאו ג"ר מתוקנות זה כנגד זה, והשאר זה תחת זה. יצאו י' כלים בראשונה, ואורותיהם אח"כ, ירדו האורות לכח"ב וקיבלם, לז' תחתונות ולא קיבלום. יחד נשברו ונפלו כליהם למטה, ואורותיהם עלו למקומם, ועליהם הוא אומר ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום וגו'.

ששה ספירות עומדות להחלק בששה פרצופים, ומהם נעשה ד' עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. ומסופם יוצא הרע. שנאמר יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא רע, זיקין נצוצין אין בהם חיבור שנאמר ונרגן מפריד אלוף. וברשעים הוא אומר יתפרדו כל פועלי און. אבל בקדושים מה הוא אומר, והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד שיתוקן הכל ביחודו באחדות.

בתחלה היו כל החלקים בשוה, באו האורות ולא קיבלום, נשברו ונפלו, נגנז האור שנברא ביום הראשון, וירד הטוב שבהם לבריאה, ושל אחריו ליצירה, ושל אחריו לעשיה וכשחזרו ונתקנו נעשה מג' ד'. נמצא עשיה ב' תחתונה מהא'. ומסופה יוצא הרע, הוא שהנביא אומר קטן נתתיך בגוים בזוי אתה מאד.

מי הם היורדים. ז"ת, ואחורי חו"ב, אלא שז' תחתונות ירדו לבי"ע, ואחורי חו"ב למקום זו"ן שבאצילות. אחורי חכמה מלפניהם, ואחורי בינה מלאחריהם. ז"ת נשברו, ואחורי חו"ב לא נשברו אלא שירדו, ואחורי נה"י דכתר נפגמו עמהם. נמצאו ז"ת שבכל פרצוף שבורים. ואחורי חו"ב נפולים. ונה"י של כתר נפגמים. באיזה פרצופים דברו באותם של אחר כך.

כיצד נפלו, ראשון שבכולם דעת, קבל ז' אורות ולא עמד בהם, ונשבר, ונפלו כליו בדעת דבריאה, ואור שלו במלכות דאצילות. קבל חסד אחריו ו' אורות ורושם א', ונשבר ונפל

כליו בבינה דבריאה, ואור שלו ביסוד דאצילות. קבלה גבורה עד"ז ונשברה, ונפלו כליה בחכמה דבריאה, ואורה בנצח הוד דאצילות. קבל תפארת עד"ז, נשבר, ונפלו כליו בכתר דבריאה, ואור שלו עמד במקומו כפול, נתפשט כלי הכתר וקיבלו. ואור הדעת עלה ביניהם, ונפל כלי שלו שנית למלכות דבריאה. נתפשט כלי החכמה וקיבל לאור החסד, ונפל כלי שלו פעם ב' ליסוד דבריאה. נתפשט כלי הבינה וקיבל לאור הגבורה, ונפל כלי שלה פעם ב' לנצח הוד דבריאה. קיבל נ"ה ונשבר, ונפל כלי שלו לת"ת דבריאה, ואור שלו עלה לבינה דאצילות. קיבל יסוד ונשבה ונפל כלי שלו לגבורה דבריאה, ואור שלו עלה לכתר דאצילות. קיבל מלכות ונשברה, ונפלה כלי שלה לחסד דבריאה, ואור שלה עלה לכלי הכתר. זה סדר שבירתם של ז"ת, שבהם הוכנו ונעשו ג' עולמות: בריאה, יצירה, עשיה.

ירידת אחורי חו"ב, לפי שבירתם של ז"ת. כיצד, חו"ב פב"פ, נשבר דעת, ונפלו חו"ג שבחו"ב לגוף, חזרו שלא להסתכל זה בזה. נשבר חסד, ירדו אחורי אבא עד היסוד והפך אחוריו לפני אמא. נשברה גבורה, ירד אחוריים של אמא עד היסוד, חזרו שניהם אב"א. נשבר שליש תפארת ירדו אחורי יסודות דאו"א. גמר התפארת להשבר, ירדו אחורי ישסו"ת בגופם חזרו שלא להסתכל זה בזה. נשבר נ"ה ירדו אחורי ישסו"ת עד היסוד. נשבר יסוד ירדו אחורי יסודיהן, נשברה מלכות, ירדו אחורי עטרותיהן, ונשלם פגמם של אחורי נה"י דכתר שבהם נכנסים החו"ג בחו"ב.

ורפ"ח נצוצין מד' ע"ב דעסמ"ב ירדו עם הכלים הנשברים לקיימם, כל היורד מירידתם של מלכים הוא יורד. וכל העולה מחזירתם הוא חוזר. ובסופם של דברים נאמר, והיה אור הלבנה כאור החמה, ואומר ביום חבוש ה' את שבר עמו ומחץ מכתו ירפא רפואה שאין אחריה מכה. ואומר ומשתי את עון הארץ ביום אחד. ואומר והיה ה' למלך על כל הארץ וגו'.

פרק ג

תיקון העולמות - יצא מ"ה מן המצח, בירר לו ועשה מכל שבריהם של כלים, ה' פרצופים, ועתיק שעל גביהם, ומאחוריהם של או"א יעקב ולאה. כתר דמ"ה, וחצי כתר דב"ן ומהשאר הראוי לו לעתיק. חכמה דמ"ה וחצי כתר דב"ן, ומהשאר הראוי לו, א"א. בינה דמ"ה וחו"ב דב"ן ומהשאר הראוי לה, או"א. ו"ק דמ"ה ו"ק דב"ן. ז"א. מלכותו דמ"ה ומלכותו דב"ן נוקבא. תיקונם בזכר ונקבה, ומזו"ן הם נתקנים: בזווג, עבור, לידה, וגדלות.

בזווג כיצד, מעלה נוקבא מ"ן בירוריהם של כלים, ויורדים כנגדם אורותיו של מ"ה, נתקנים בה זה עיבור. יצאו למקומם זו היא לידה. עולה התחתון לעליון והגיע לשעורו זוהי גדלות. יונק מתחלה כשהוא צריך לעליונו, השלים והלביש, עשה את שלו.
עלייתם של מלכים מ' יום. כיצד, י' ימים חסד ונצח לנצח דאצילות. וי' ימים דעת ות"ת ליסודו. וי' גבורה הוד להודו. וי' יסוד ומלכות למלכותו.
נתקן עתיק דו"נ, מ"ה שלו זכר לפניו, וב"ן שלו נוקבא לאחוריו. פני מ"ה מלפניו, ופני ב"ן לאחוריו, נמצא עתיק כולו פנים. נתקן א"א דכר ונוקבא, הזכר מימינה והנוקבא משמאלו תקונו של א"א מזווגו של עתיק. תקונו של עתיק מזווג עליון שלמעלה ממנו.
מזווגו של א"א, נתקנים אבא ואמא, זה זכר וזו נקבה. ומזווגם ז"א ונוקבא. יסודו של עתיק כלה בחזהו של א"א, וחו"ג מתגלים ממנו, יצאו הגבורות ראשונה, מפני דוחקם של חסדים, סובבו את היסוד לכל רוח. יצאו החסדים, חצים לימין ודחו את הגבורות כולם לשמאל, ירדו חצים מן החזה ולמטה. והחסדים יורדים כנגדם למתקם, נמצאו ב' חסדים וחצי מגולים, וב' חסדים וחצי מכוסים, מוצאים הארתם לחוץ. יצאו מן החסדים אבא וישראל סבא לימין של אריך. ומן הגבורות אמא ותבונה לשמאל. אמא ותבונה רגליה של זו בראשה של זו. משא"כ אבא ויש"ס, ששני חצאיהן של גבורות מגולות כאחת, וחצים של חסדים מכוסה ביסוד.
או"א שני מוחותיו של אצילות, מלבישים זרועותיו של א"א. בנינם ממ"ה וב"ן, ותקוניהם מאורותיו של א"א. מג' פרקים של זרועות, ומתפארת. מג' פרקים ראשונים של חג"ת לחב"ד שלהם. מפרקים השניים לחג"ת שלהם. מפרקים השלישיים לנה"י שלהם. פרקו הראשון של ימין מתלבש בראשו של אבא, כנגדו בשמאל באמא. שני לו בחג"ת של זה וזה. שלישי לו בנה"י. והת"ת נכסה תחתיהם מאליו עד החזה.
אבא ואמא, מ"ה ב"ן בשניהם, נתחברו זה בזה, נתן אבא ב"ן שלו לאמא, ונטל מ"ה שלה לעצמו. ב' מ"ה בימין אבא ויש"ס. וב' ב"ן משמאל אמא ותבונה.
ישסו"ת כיצד, מלכותם של או"א נעשית פרצוף לעצמו. וחצי ת"ת ונה"י שלהם מלובשים מוחין בתוכם. חזרו או"א להשתלם משם ולמעלה, נמצאו או"א כלים בחזהו של א"א. ישסו"ת בטבורו. אבא ויש"ס, אמא ותבונה, פעמים שנים, ופעמים אחד, שהם מתחברים זה בזה.
מוחין של ז"א מאו"א מלובשים בכלים שלהם, זהו הצלם, כיצד: מלכותו של עליון, פנימיות בתחתון, מלכותם של או"א בז"א. ונה"י נכנסים ט' פרקיהם בט' אבריו, זה צ'. ז' ראשונות מקיפים עליו מבחוץ ל' מ' שלו.

או"א ישסו"ת שניים, ז"א למטה מכולם, מוחיו מישסו"ת מלכות שלהם צלם שלו. אלו ישסו"ת שניים מן החזה שלהם ולמטה ניתן לו למוחיו, ונעשים כנגדם נה"י חדשים, משתלשלים ויורדים מאחוריו עד כנגד החזה. וזו אם שרובצת על בניה. מן החזה ולמעלה ל' מ' שלו. זה גדלות אי.

נעשו א' וז"א למטה מהם, מוחיו מאו"א מלכות שלהם צל"ם שלו. אין כאן ישסו"ת אלא א', מן החזה ולמטה צ' שלו, והשאר ל' מ' שלו הרי זה גדלות ב'.

זווג של או"א תמידי, וישסו"ת לפרקים. זווג חיות העולמות תמידי. ושל מוחין בזמנם.

פרק ד

זעיר אנפין - ז"א ששה קצותיו של עולם, ומלכות נוקבא שלו. קפל א"א את רגליו, והעלה חג"ת שלו עליו, עלו כליו של ז"א אחריהן והלבישום, כצורתן בא"א, כך צורתן בז"א, ג' גו ג' ומלכות רביעית אחריהם על היסוד. נטלם א"א ובררם והוציאם בזווגו. נטלם או"א ותקנום לגמרי, בג' ימים, ובמ' יום, בג' חדשים, ובג' עבורים.

ג' ימים כיצד, אלו ג' ימי קליטה, יום א' תיקן אבא את הימין שבהם. יום ב' אמא את השמאל שבהם. יום ג' נתן אבא את שלו באמא. ונתחברו אלה באלה. ג' מילוים הם: מ"ו ל"ז, י"ט. מילויו של מ"ה, י"ט. ושל ס"ג, ל"ז. ושל ע"ב, מ"ו. תקונו של ז"א, ו' מי"ט נכנסים ביום א', ו' בב', ז' בג', למה ווין, שקוין של ז"א נתקנים בהם. ובשלישי א' יותר, מפני חבורם של אורות. ל"ז, בל"ז יום, הרי מ' יום, נוצר הולד באורה של אמא. מ"ו במ"ו יום, כמשלוש חדשים זמן היכרו של עבור.

ג' בנינו של ז"א: אורות, נצוצין, כלים. כלים שנשברו. נצוצות שירדו. אורות שנסתלקו. חוזרים ונתקנים זה בזה. בג' עיבורים, של ז' חדשים, ושל ט', ושל י"ב. אמא ותבונה מתחברות כא', וג' מקומות של יסוד יש בהן. יסודה של אמא. ויסודה של תבונה. ומקום החתך, כשהן מתפרדות נחתכות זו מזו. נתקנים כלים ביסודה של תבונה. נצוציו במקום החתך. ואורותיו ביסודה של תבונה. כנגדם למטה ג' מדורות.

גופו של ז"א עשר ספירות, נתבררו ז' ספירות בז' חדשים. וג' ספירות בכ"ד חדשים של יניקה, ח' חדשים לא'. ז' שהם ט' שדעת מתחלק: לחסדים, וגבורות.

ג' כלים הם: נה"י כלי א', פנימי לו חג"ת. פנימי לו חב"ד. וג' בשמות בתוכם, נפש בנה"י. רוח בחג"ת. נשמה בחב"ד. אימתי הם נתקנים, בעבור, יניקה, ומוחין.

כיצד נה"י בעיבור, נה"י וחג"ת חצוניות, וחב"ד נפש בתוכם. חג"ת ביניקה, נה"י וחג"ת חצוניות, וחב"ד רוח בתוכם. חב"ד בגדלות, אלו חג"ת שעולים ונעשים חב"ד. ונה"י

במקומם, ונה"י חדשים מתחדשים להם למטה. חב"ד יורדים בכולם, זוהי נשמה שבה: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. נר"ן פנימיים, ח"י מקיפים להם. חזרו כל הכלים חיצוניות לגבה, ג' של ג': נה"י חג"ת חב"ד בנה"י. נה"י חג"ת חב"ד בחג"ת. נה"י חג"ת חב"ד בחב"ד. ונר"ן של גדלות בתוך כולם, כנגדם באדם: בשר, גידין, ועצמות, ונר"ן בתוכם.

נעשו כל הכלים נה"י. וכל חג"ת חג"ת. וכל חב"ד חב"ד. שמנה"י עצמות חב"ד, מחג"ת קרומות חב"ד, מחב"ד מוחין. שכן בגופו של אדם, עצמות וקרומות ומוחין, ונשמה בתוכם. חזרו כל החצוניות נה"י וחג"ת, וכל הפנימיות חב"ד להם, כנגדם באדם גוף ונשמה. נחלקו הכלי לפנימי וחצון, ונשמה בתוכם. אורות ונצוצות, גופו של ז"א משוכלל בכל אלו.

ד' עיבורים הם, ב' בחצוניותו, וב' בפנימיותו. עיבור דו"ק, ועיבור דמוחין. עיבור א' י"ב חדשים, שני לו ט' בחצוניות. כנגדם בפנימיות של ט', ושל ז'.

היניקה כ"ד חדשים, בירורם של: הוד, יסוד, מלכות. ממנה לגדלות, י"א שנה ויום א'. כיצד, ז' פרקיהם של נה"י דתבונה בז' שנים, ועטרה שלה ביום א' יוצאים החסדים המגולים מן החזה ולמטה, יורדים ונכללים ביסוד, וחוזרים בקויהם ועולים מלמטה למעלה, עד שעולים בכל ששה קצותיו. ה' גבורות יורדות אחריהן, ונמתקין ביסוד, ב' וחצי בירידה. והשאר בחזירתם של חסדים, עולים וממתיקים אותם, החסדים גידולו של זעיר. והגבורות גידולה של נוקבא. שהנהגתו של זכר לימין. ושל נוקבא לשמאל.

חזרו החסדים לחסד ולגבורה, הגדילום והם נכפלים, נמצאו כל אחד ו' שלישים, ג' נשארים במקומם, ב' מחסד עולים לחכמה. וב' מגבורה עולים לבינה. והשלישי שבשניהם. לימין ושמאל שבדעת. נכפלו ב' שלישי תפארת ונעשו ד', ב' למקומם. א' לכתר נוקבא. וא' עולה למכוסה ומכפילה נשאר א' במקומו, וא' מעלהו עמו עד הכתר, נמצאו ב' מלכים משתמשים בכתר א', וז"א נשלם בשלו. עלייתם של חסדים בחב"ד ג' שנים. ושנה לכתר השורה על גביהם, יומם של חסדים עולים לכתר, והרי י"ג שנים ויום א', זוהי גדלות.

למעלה מצ', ל' מ' מקיפים, זמנם שתי שנים, אלו מאמא. פנימים דאבא ג' שנים, וב' שנים למקיפים, הרי זה מלוי זקן.

בתבונה קטנות וגדלות, קטנות א' וגדלות א'. כנגדם באמא, קטנות וגדלות ב'. כענינו בא' כן ענינו בב', שמוחין הראשונים מלמטה, והשניים מלמעלה.

פרק ה

נוקבא דז"א - קביעותה של נוקבא, נקודה א' שביעית לששה. עלה הזעיר אנפין, עלתה אחריו. בעיבור, וביניקה, ובגדלות.

ו"ק, ג' גו ג', והמלכות רביעית אחריהן על היסוד, ירדו נה"י ונגלו חג"ת, נשארת המלכות דבוקה בת"ת מאחוריו, עלו חג"ת ונעשו חב"ד, עלתה המלכות עמהם ונשרשה בדעת.

יורדת להבנות בנינה מאחורי נה"י שלו. מאחורי ת"ת בכתר. נו"ה בחו"ב. יסוד בדעת שבין כתפיה. אלו פרקים ראשונים. והשאר בשאר גופה. ח' שנים לח' פרקים. שיסודו של זכר ארוך ב' פרקים. נמצא כלה בסוף ת"ת שלה. שמשם יורדות הגבורות ממנו ליסוד שלה, ביום א', חוזרים מלמטה למעלה, מיסוד לת"ת, שנה א'. ממנו לדעת שנה א'. שנה א' לכתר שלה, מדעת לכתר א', אלו י"ב שנה ויום א', שהנוקבא מוקדמת להזכר, נמצא דו"נ מדובקים באחוריהם, ועליהם הוא אומר אחור וקדם צרתני.

יוצא אימא מז"א, ומוחיו בתוכה, ונה"י אבא מלובשים בה. נכנסים ובונים את הנוקבא, מתוקנת ע"י, וחסד נמשך לז"א, ודוחה הגבורות שבאחוריו, וניתנים על ידיהם לנוקבא, וננסרה ממנו. נמצאת נוקבא בנינה לשמאל, וז"א לימין. חוזרים זה כנגד זה, ונבנית לפנים. עליהם הוא אומר, ויבן ה' אלקים את הצלע ויביאה אל האדם.

בנינו של פרצוף, בכ"ב אותיות. כ"ב לנוקבא מז"א. נכללים ביסודה, ומנצפ"ך גבורות מ"ן בתוכם. וכ"ב אחרות ניתנות לה מאמא, שלא על ידו. ומנצפ"ך מ"ן בתוכם. כ"ב אותיות דלת וציר, נמצא שני דלתות ושני צירים, שהם ס' אחת. זהו הכלי. כ"ב אותיות מאימא נכללים כא', חודש לכ"ב אותיות, וה' חדשים לה' של מנצפ"ך ששה חדשים שבין נערות לבגרות.

ופרגוד בין עולם לעולם, שממנו יוצאין ע"ס של תחתון מע"ס של עליון. כל העולמות שוין, אלא שכוחם של העליונים יפה, יצאה בריאה התחילו הנפרדים, נשמותיהם של צדיקים מבריאה, למטה ממנה יצירה, שמשם מלאכים, למטה ממנה עשיה, שמשם גשמיים. כללם של העולמות ד', שבהם שולטים ד' אותיות של השם ב"ה: י' באצילות, שבו כל מדרגותיו נסדרות בתיקונם. וה' יורדת ממנו לבריאה, ומנהיגתה, ו' ליצירה. ה' לעשיה. כנגדם בעולם ד. צ. ח. ם. שכן הוא אומר, כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.

פרק ו

זיווגים - שפעו של עולם, מזווגו של זו"ן. ה' זווגים הם: ישראל ורחל. יעקב ורחל. ישראל ולאה. יעקב ולאה, מן החזה ולמעלה. יעקב ולאה מן החזה ולמטה.
מ"ד ומ"ן, זה גופו של זווג. מ"ד מן הזכר. ומ"ן מן הנקבה. אין מ"ד בלא מ"ן ואין מ"ן בלא תשוקה. הוא שהכתוב אומר, ואל אשך תשוקתך והוא ימשול בך.
נכללת הנוקבא בענפיה, ומתקשטת בקישוטיה. כל העולמות בי"ע, תיקוניה של נוקבא. מתעוררת לז"א להתחבר עמו, ומזדווגת עמו, ביאה א' וביאה שניה.
ביאה א', זהו שאמרו, האשה גולם הוא, ואינה כורתת ברית, אלא למי שעשאה כלי. נותן רוח בתוכה, זה בנימין, ב"ן, שבו מעלה בנים למעלה, אלו נשמותיהם של צדיקים. ואורות מאירים ממנה, להנהגתו של עולם. אלו אורות של ב"ן. כל תולדותיו של ב"ן, תלויים בהם. ומתרי"ג אבריה היא ממשיכתם. מחידושו של א"ס ב"ה שהוא מחדש בהם, אלו מ"ן ביאה שניה, יורדים כנגדם מ"ד, מיסודו של זכר. אלו אורות של מ"ה, וכל תולדותיו של מ"ה תלויים בו, מתרי"ג אבריו הוא ממשיכם. מחידושו של א"ס שהוא מחדש בהם, יורד הכול ביסודה, ויושב שם זמן עיבורו, יוצא ומתחלק לכל העולמות.
מ"ה וב"ן, בנינם של כל הנבראים, שבהם נראים מעשיו של א"ס ב"ה כמשפיע ומקבל. מתחדשים בזווגם של זו"ן. מ"ה מן הזכר, וב"ן מן הנקבה.
ב' חיבורים לזווגם: נשיקין, ויסודות. נשיקין בראש, וזווגם כפול. רוחו של זכר בפיה של נקבה, ורוחה של נקבה בפיו של זכר. נמצא שתי רוחות מחוברים כא'. זווגם של יסודות, אחר שנתחברו, משפיע הזכר לנקבה, והנקבה לעולם.

פרק ז

פרצופים - כללם של הפרצופין ב', עשר ספירות, ה' פרצופין. והשאר מתפשטים מהם: א"א ונוק'. או"א. ישסו"ת ראשונים. ישסו"ת שניים. ישראל ורחל, יעקב ולאה. מתלבשים אלו בתוך אלו.
פנימים מכולם א"א ונוק', פרצוף א' הם, שהזכר בימין והנקבה בשמאל. ועל זרועותיה אבא לימין, ואימא לשמאל. ג"פ בזרוע: הא' בחב"ד, הב' בחג"ת, הג' בנה"י, וכתרם בגרונו. יורדים ומגיעים עד טבורו, נמצא גופו עד הטבור, מכוסה תחתיהן, חציו מאבא, וחציו מאימא.

ישסו"ת מחזיהם של או"א ולמטה, כתרם בחזה, ושאר כל גופם בפרקיהם של נה"י. מחזה שלהם, ישסו"ת שניים, כסדר הזה. נמצאו או"א כלים בחזהו של א"א. וישסו"ת בטבורו. כשבאים בז"א, מתארכים רגליהם בתוכו, ומגיעים עמו עד סוף העולם.

ז"א מחזיהם של ישסו"ת ולמטה, מתלבשים זב"ז, ומתלבשים בתוכה ורחל מחזה שלו ולמטה. פעמים אב"א, ופעמים פב"פ. יסודם של נקבות פרק וחצי. ושל זכרים ב' פרקים. נמצא יסודו של אבא יוצא מיסודה של אמא בתוכו של ז"א, מן החזה עד היסוד, שממנו יוצא יעקב, מחזהו של ז"א ולמטה, לפניו, פני ז"א באחוריו של יעקב. ופעמים שהוא בא לצדו, פניו לפני רחל, אלו אחוריים של אבא, שנעשים פרצוף באור יסודו. אחוריים של אימא, מן החזה של ז"א ולמעלה. נעשים פרצוף באור יסודה זו לאה, מן הדעת עד החזה, מאחוריו של ז"א. פניה באחוריו.

מאחוריו של יעקב, בינו ובין ז"א, לאה דור המדבר נוקבא שלו. מב' צדדיו של ז"א שתי אורות באלכסון, ענני כבוד לימינו, ומן לשמאלו. מב' צדדיה של לאה, שתי אורות: מטה האלקים, ומטה משה. ומב' צדדיו של יעקב, שתי אותת: ערב רב לימינו, ועשו לשמאלו. נמצאו ג' שורות של ג' ג', כשרחל אב"א עומדים כסדר הזה.

י"ח לאה הם, ממלכיותיהם של או"א. כיצד: מלכות אבא במקומה. ומלכות אמא חוצה לה, הרי ב'. מלכותו של אבא, בוקע מלכותה של אימא, ומאיר חוצה, הרי ג'. מלכותה של אימא, בוקעת ויוצא, בוקעת גופו של ז"א, ומאירה חוצה לו הרי ד'. עיקר שבכולם זו שבחוץ, והשאר טפלות לה.

ד' מוחין דגדלות, וד' מוחין דקטנות, הרי ח', התחיל של גדלות ליכנס, ולא גמרו של קטנות לצאת, הרי ח' אחרות. ושתים אחרות נוספות עליהם, א' מגדלות וא' מקטנות, מפני ריבוים של אורות, אלו י"ח נשים שהמלך מותר בהם.

למעלה מן הפרצופין עתיק, זו מלכותו של א"ק, שנעשית עתיק באצילות. כנגד זה בבריאה, ממלכותה של אצילות. וכן יצירה. וכן עשיה. עתיק דו"נ, זכר בפניו, ונוקבא באחוריו, ראשונות של נוקבא למעלה, זו רישא דלא אתידע, תחתונות שבה מתלבשים בא"א: חסד בכתר. גבורה בחכמה. ת"ת בבינה. פרקים ראשונים של נה"י, בחג"ת. ושניים, בנה"י. ושלישים שבנו"ה, ומלכות עמהם, במלכות. יוצאים ומאירים בכל שאר העולמות.

פרק ח

תיקוני הפרצופים - תלת רישין בעתיקא: רדל"א. גלגלתא. ומוחא. ב' נעשים ג': גלגלתא, אוירא. ומוחא. דעתו של עתיק, גניז באוירא. באלו מתנהגים כל העולמות, בחד"ר.
פנימיותן של רישין הוי"ה. וחיצוניותן אהי"ה. הראשונים דע"ב, ואהי"ה שלו. הב' דס"ג. הג' דמ"ה. פנימי. ומקיף. ומקיף דמקיף בכאו"א במה הם מתפרשים בניקודיהם: מנוקד הפשוט בתנועותיו, זה פנימי. מנוקד המלוי כפשוטו, זה המקיף. מנוקד המלוי כולו קמץ, והפשוט בתנועותיו, זה מקיף דמקיף. זה הראש הראשון. מנוקד הפשוט בתנועותיו, מקום צירי סגול, מנוקד המילוי כפשוטו. מנוקד המילוי כולו קמץ, זה הראש השני. מנוקד הפשוט בתנועותיו, מקום צירי סגול, ומקום קמץ פתח. מנוקד המלוי כפשוטו. מנוקד המלוי כולו פתח, זה שלישי.
ז' תיקוני רישא, מז' של עתיק, סימנם ג"ט קר"ע פ"ח: גולגלתא לבנה, מחסדו של עתיק. טלא דבדולחא, מגבורה שלו. קרומא דאוירא, מת"ת שלו. רעוא דמצחא, מיסוד שלו. עמר נקי, מראשיהם של נו"ה, שהם גבוהים מהיסוד. פקיחו דעיינין מסופם. חוטמא ממלכות. ב' נחירים לאה ורחל.
תיקוניו של א"א: נימין. חוורתי. דיקנא. ג' הויות בכל ראש. וא' כוללת אותם. ג' הויות, י"ב אותיות, וא' שכוללתן הרי י"ג. י"ג חוורתי, מג' שבכתר, מקומם בין י"ג נימין, בין נימא לנימא. י"ג נימין, מג' שבאוירא. י"ג תיקוני דיקנא, מג' שבחכמה.
י"ג תיקוני דיקנא: ה' ה' אל, רחום, וחנון, וכו'. מי אל כמוך, נושא עון. תיקון א', ב' פאות. ב', שערות שבשפה העליונה. ג', אורח תחות חוטמא. ד' שבשפה התחתונה. ה' אורח תחות פומא. ו', רחבה של זקן. ז', שני תפוחים שנפנו. ח', שטח העליון, מזל נוצר חסד. ט', שערות שבין מזל למזל. י' שערות הזקן. י"א, שכולן שוין. י"ב, פה פנוי. י"ג, שטח התחתון מזל ונקה. שיעורם של מזלין עד הטבור.
תיקוניו של ז"א צל"ם: צ', מוחין פנימיים. ל' מ', מקיפין שבו. שבשעה שיצאו היו ד', זה מ' שלו. חזרו שלשה בכלים של אימא, זה ל'. וט' נעשו בגופו, זה צ', של ד' בכחב"ד של אימא. של ג' בחג"ת. של ט' בנה"י.
נימין. חיורתי. דיקנא. בז"א. של א"א י"ג, של ז"א ט'. כשנשלם תיקונו, נשלמים לי"ג.
במצחו של ז"א, בוקעים ויוצאים מד' מוחין, ד' פרשיות של תפילין. ומלבושיהם בתים שלהם. ע"ס הם: חב"ד בתפילין. חו"ג ברצועות של ראש. ת"ת בקשר שלהם מלאחריהם, שמשם יוצאת לאה. ב'. רצועות יורדות, נו"ה. נצח עד החזה, והוד עד הטבור. תפילין

מאימא: קדש, והיה כי יביאך, שמע, והיה אם שמוע. תפילין מאבא: קדש, והיה כי יביאך, והיה אם שמוע, שמע.
ואור מאימא מקיפו לז"א, זהו טלית לבנה שערות של ז"א אחר גדלותו, ששרתה עליו אימא, והגיעו נה"י שלה חדשים מאחוריו עד החזה. מקיף לז"א ומקיף על ראש נוקבא. מקיפו של ז"א, טלית. מקיפה של נוקבא ציצית שבו.
תיקוניה של נוקבא, ט' נימין בראשה, וצבעם ארגמן. וששה תיקונים בפניה מששה תיקוני דיקנא, כשהם נשלמים, נעשים ט'.
תפילין שלה של יד לזעיר אנפין, שהם נקשרים לשמאל שלו, שנאמר שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך. ומנו"ה דז"א, הם נעשים. שבהם חו"ב מאימא, וחו"ב מאבא. של אבא נעשים לה לחו"ב, ושל אימא נעשים לחו"ג. נכללים בבית א', שנו"ה הם ב' פלגי גופא.
יסוד אבא, מכריע בין נו"ה שלו, עומד ביסוד אמא, מכריע בין נו"ה שלה. נמצאו בו ד' אורות, שמהם תפילין במצחו של יעקב. אלו ואלו יוצאים ליעקב, ונעשים תפילין במצחו. חוזרים לאחוריהם, וקושרים קשר מאחוריו. חוזרים ויוצאים, עד שיוצאים במצחה של רחל. עושים תפילין בראשה של רחל. של יסוד אבא נשארים ביעקב. של נו"ה דז"א, נשארים ברחל. חוזרים לאחור, וקושרים קשר באחוריה. תפילין של רחל: קדש, והיה כי יביאך, שמע, והיה אם שמוע. ושל יעקב הויות להדדי. יסוד של ז"א, בין כתפיות של רחל, זה יו"ד שבתפילין. ורצועה יוצאת ממנה לבנינה של נוקבא. ג' כריכות בקיבורת: ג"ר. ז' בזרוע: ז"ת. ג' באצבע: מנה"י שבמוחין.
כללו של עולם: אדם, ולבושיו, מקיפיו, והיכליו. אדם כיצד, זה תיקונו של פרצופו, רמ"ח אברים, ושס"ה גידים. נר"ן בתוכו, ח"י מקיפין עליו. ירד האור לכנוס בתוכו, חלק נכנס, וחלק נשאר בחוץ, שאין הכלי יכול להגביל אותו, מקיף לכלי, ומקיף לכל מה שתחתיה. וממה שנכנס, חוזר ויוצא לחוץ, ומקיף על כליו בלבד, אלו ב, מקיפים: ישר, וחוזר.
לבושו כיצד, מהכאותיהם של אורות, נעשה לבוש עליהם מבחוץ. וחשמ"ל יש לזו"ן מאימא. שבשעה שנכנסו נה"י שלה בתוכו, עור בשר ועצמות וגידין, נכלל שלה בשלו, חוץ מן העור, נמצא עודף שלה מבחוץ, ומכסה עליו מפני עיניהם של חיצונים.
היכלות לפרצוף, כבתים לאדם. מלכיותיהם של ספירות, חיצוניות שלהם, אלו ההיכלות. ודמות כמראה אדם, פנימית בתוכם. לא שאין פנימיות וחיצוניות אלא זה, אלא שזה חילוקו של עולם, חוזרים ומתחלקים כל אחד בשלו.

ז' היכלות הם: היכל לבנת הספיר, א'. עצם השמים ב'. נוגה ג'. זכות ד'. אהבה ה'. רצון ו'. ק"ק ז'. היכל יסוד ומלכות א'. היכל הוד ב'. היכל נצח ג'. היכל גבורה ד'. היכל חסד ה'. היכל ת"ת ו'. היכל ג"ר ז'. אלו ז' ההיכלות שבבריאה, וכבודו של מקום מתפשט בתוכם. נפש ורוח לכ"א, והכבוד נשמה להם. בהיכל השביעי ג' דברים משמשים, נקשרים בהם התחתונים בשרשם, ונהנים צדיקים מזיו השכינה. ומה' מקבלים שכר פעולתם.

בסופו של אצילות, מסך מאורה של אימא, הוא נעשה חשמל, ויורד ומקיף מתחת רגליהם של זו"ן, ואורות של אצילות עוברים בו, ועושים בריאה. נמצאת בריאה, מסודה של אימא. ממנה ליצירה, מסך על מסך. מסך מאימא ולזו"ן, ומסך מז"א לנוקבא. נמצאת יצירה, מסודה של ז"א. ממנה לעשיה, מסך על שנים, מסך מאמא לזו"ן, מסך מז"א לנוקבא, מסך מנוקבא, לעולם שתחתיה. נמצאת עשיה, מסודה של נוקבא.

שמו של אצילות ע"ב, ירדו ס"ג מ"ה ב"ן לבי"ע, חזרו ועלו, עלה ס"ג. עלה מ"ה והלביש לס"ג, עלה ב"ן והלביש למ"ה. נמצא ב"ן למעלה מכולן, זה מעקה. שלא יהיו סיומם של אורות כשהם למטה, ולא יהיו הקליפות אוחזות בהם, שנאמר ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפול הנופל ממנו. אלו ד' עולמות, שבהם מולך אדון יחיד על מעשיו עבודתם של תחתונים בכולם, ויחודו של א"ס מתיחד בכולם. הוא שרבן של נביאים אומר, שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד.

פרק ט

תולדות הספירות - תולדותיהם של ספירות ג': מלאכים, ס"א. גשמים. לכל שליחות מלאך, הספירות גוזרות, והמלאך עושה. שנאמר עושה מלאכיי רוחות וגו'.

ס"א כיצד: זהו שנאמר, יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא רע. יוצר אור, זה הימין. ובורא חושך, זה השמאל. עושה שלום אלו מלאכי השלום. ובורא רע, זה ס"מ. מלאכי שלום, עשר כתות, משמשים לע"ס של ימין. מלאכי חבלה, עשר מדרגות, משמשים לע"ס מצד שמאל. עליהם נאמר גם את זה לעומת זה עשה אלקים.

ד' מדרגות, ד' קליפות, עולמיו של ס"מ, סותמים אורם של ספירות, ומסלקים אותם במעשה תחתונים, באים ח"ו ועושים רעה, בעולם נוגה, ענן גדול, ואש מתלקחת, ורוח סערה. שכן מפורשים ע"י יחזקאל וארא וגו'.

ד' קליפות, ד' עולמות לכ"א מהם, שבהם ע"ס בה' פרצופים, שתיקוניהם של התחתונים בד' עולמות, ופגמיהם בד' עולמות. זכו התחתונים, האדון מנהיג ברחמים, והשוטר עובר מפניו. חטאו, בעל הרחמים מסתלק, והשוטר עושה דין בחייבים. בסילוקו של אדון,

מעשהו של שוטר, הוא שנאמר ויחר אף ה' בם וילך והענן סר מעל האהל והנה מרים מצורעת כשלג.
סדרי הדינים, אלו שרשים של קליפה, מהם מכניעים אותה, ומהם מגביהים אותה, לפי מעשיהם של התחתונים, הוא שהכתוב אומר ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם.

פרק י

נשמות - עבודתו של מקום לנשמות, ה' שמות הם: נ. ר. נ. ח. י. מה' פרצופין. ח"י מאצילות. נשמה, מבריאה. רוח, מיצירה. נפש, מעשיה. נמצא כוחו של אדם, ממלכותו של עשיה, עד כתרו של אצילות. זה שנאמר, נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים.
תיקוניה של נשמה, גלגול ועיבור, כיצד: עבודתה של נשמה תרי"ג מצות, השלימתם עולה למנוחתה, ואם לאו, חוזרת ומתגלגלת, לא כולה מתגלגלת, אלא החלקים הצריכים תיקון.
איזה גלגול, ואיזהו עיבור. גלגול משעת לידה עד מיתה, עיבור ביאתו בכל שעה, ויציאתו בכל שעה. מצוה שנתחייבה בהם משלימתם בגלגול, ושלא נתחייבה בהם, בעיבור, משלימתם והולכת לה. צדיקים מתגלגלים לאלפים, ורשעים עד רבעים, שנאמר ועל ארבעה לא אשיבנה.
נפש בא בתחלה, ואחריו רוח, ואחריו נשמה, וח"י אחריהן. לכל נשמה לבושים. מתגלגלת נפש לבדה, ורוח לבדה, ונשמה לבדה. ומרכיבים נשמות בלבושים של אחרים. לא כל הנשמות שוות, שלא חדשות כישנות, ולא כמגולגלות א' המגולגלות שתים, ועל כולם הוא אומר, והוא מסבות מתהפך בתחבולותיו לפעלם. ואומר, וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח. ואומר, כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. ואומר, ה' ימלוך לעולם ועד. ואומר, ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשי ידי להתפאר.